

Skuldernas

Det fattigaste landet på västra halvklotet har Haiti kallats. Statistiken är inte särskilt pålitlig, men hälften lever på mindre än en dollar per dag och cirka 75 procent på under två dollar per dag. Men fattigdomen på Haiti är inte naturligare än någon annanstans i världen.

Ruiner av Université Caraïbes.

Att media idag ägnar sig åt att beskriva de fasansfulla effekterna av jordbävningen är inte märkligt. Men hur blev Haiti det fattigaste landet på västra halvklotet? Och varför drabbas landet så hårt av naturkatastrofer?

Haiti är skuldyngt. År 2008 uppgick skulden till mer än 1 884 miljoner dollar.

Sophie Perchellet från CATDM (kommittén för avskrivning av tredje världens skulder) beskriver Haitis skulder i en artikel som kan läsas på franska på NPA:s hemsida (Nouveau Parti Anticapitaliste) på nätet.

Det hela började för länge sedan, när haitierna kämpade mot Napoleons armé och

slog sig fria 1804. Då uppstod en märklig skuld. 150 miljoner dåtida francs skulle betalas till den tidigare kolonialmakten. Pengarna skulle "ersätta kolonisterna för deras förluster". Summan motsvarar Frankrikes årliga budget vid den tiden och skulle i dag motsvara 21 miljarder dollar. På detta villkor fick haitierna sin självständighet.

En annan period som spädde på skulderna rejält inträffar för cirka femtio år sedan. 1957 kommer familjen Duvalier till makten och stannar till 1986. Far och son är diktatorer i 30 år, och då växer Haitis skuld,

Sophie Perchellet beskriver hur skulden ökar 17,5 gånger, det vill säga till 750 mil-

joner dollar. Och 2008 uppgår den till mer än 1 884 miljoner dollar, allt inräknat. Och, tillägger hon, en färsk utredning visar att familjen Duvaliers personliga förmögenhet uppgår till 900 miljoner dollar.

Hon påpekar också att enligt Världsbanken måste Haiti mellan 1995 och 2001 betala 321 miljoner dollar per år i avbetalningar. "Vilket betyder att hela den ekonomiska hjälp som utlovas i samband med jordbävningen försvinner i skuldavbetalningar!"

Under 2009 har förhandlingarna beträffande Haiti och HIPC-initiativet (tungt skuldsatta fatiga länder) med Världsbanken

och IMF kommit till beslut. Haiti är med i programmet.

"Det vill säga att man byter ut de gamla skulderna som hänger ihop med diktaturen mot nya lån som ska vara 'rena'", skriver Sophie Perchellet.

"De 'generösa gåvorna' kommer idag till stor del från långivarna. Hellre än att komma med gåvor borde de avskriva Haitis skulder, genast, helt och hållet och utan villkor."

Och vad är det egentligen för gåvor, resonerar Sophie Perchellet, som till största delen går till skulderna eller genomförande av "na-

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-ickekommersiell-Dela Lika 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/se/> Verket har publicerats i www.globalkivet.se.

Haiti

tionella utvecklingsprojekt” som går i linje med samma långivarens intressen?

I norska Klassekampen skriver Yohan Shanmugaratnam om oron för nya chockterapi för Haitis del.

IMF vill till exempel utöka sitt lån med 100 miljoner dollar.

Shanmugaratnam har talat med Øygunn Sundsbø Brynildsen från styrelsen för Slett U-landsgelda (Slug), Stryk U-landsskulden. Hon är mycket kritisk:

– Det är helt oacceptabelt att komma med nya lån i en sådan krissituation.

Hon förklarar också att Haiti visserligen

Familjen Duvaliers personliga förmögenhet uppgår till 900 miljoner dollar.

Småbönder i tiotusentals tvingades flytta till slummen och söka jobb i stan.

fick en del skulder avskrivna 2009, men att landet i år måste betala tio miljoner dollar till IMF och IADB, interamerikanska utvecklingsbanken.

Haitis långa, plågade historia slutar inte med paret Duvalier.

– Nej, kolonitiden och Duvalierdiktaturen talar många om just nu, säger forskaren Wenche Hauge, forskare vid Prio, det norska internationella fredsforskningsinstitutet, till Klassekampens Sissel Henriksen.

– Och det är riktigt, de stod för en terrorregim som lade landet ekonomiskt i grus och aska. Det var fruktansvärt. Men det kapitel alla hoppar över är 80-talet, när IMF och Världsbanken pressade Haiti till ekonomiska reformer i klassisk nyliberal stil.

Världsbanken och USA vräkte billigt USA-ris över landet och underminerade det lokala jordbruket. Samt understödde uppbygget av ”sweat shops”, textilindustrier som Tom Reeves i Counterpunch kallar ”praktiskt taget slavfabriker”, med mindre än två dollar per dag i lön.

Hauge berättar att alla importtullar togs bort:

– Det är en ful historia. Det som hände var att småbönderna förlorade striden mot det importerade riset. Det blev stora protester bland de lokala bönderna. De angrep bilarna som transporterade ris genom risodlingarna och spred det amerikanska riset över marken. Följden blev att lastbilarna med ris eskorterades av militär och många bönder dödades. Det är en väl dold och mycket ful historia.

Numera bor ett par miljoner av Haitis nio miljoner i huvudstaden Port-au-Prince. Och det beror förstås på den nyliberala politiken som var förödande för jordbruket. Småbönder i tiotusentals tvingades flytta till slummen och söka jobb i stan.

Pat Robertson, en mycket känd kristen hö-

Fattigdomen på Haiti är inte naturligare än någon annanstans i världen.

Världsbanken och USA vräkte billigt USA-ris över landet och underminerade det lokala jordbruket.

gerfanatiker, gick just ut med uppfattningen att haitierna led under en förbannelse eftersom de hade ingått en pakt med djävulen när de kastade ut sina franska slavhandlare för 200 år sedan.

Hillary Clinton ansåg för sin del att Haiti i dag handlade om en biblisk tragedi.

Tom Reeves skriver på Counterpunch att den radikala bloggen A.N.S.W.E.R. förklarar saken bättre:

”Lidandet efter katastroferna som förra årets orkan och denna fasanfulla jordbävning är inte Guds verk, utan den amerikanska imperialistiska politikens verk. Särskilt gäller det nyliberalismen som ligger bakom

de usla husbyggena, Port-au-Princes tillväxt från 50 000 personer år 1975 till tre miljoner idag, med bönder som flydde från ett jordbruk som en gång var självförsörjande, till huvudstadens myllrande slum.”

Den oerhörda fattigdomen på Haiti är varken Guds verk, djävulens straff eller naturens hämnd. Det är ingen slump skriver A.N.S.W.E.R. också ”att de väldiga orkaner som drabbade Kuba och Haiti med samma styrka 2008 tog 800 liv i Haiti men bara åtta på Kuba”.

Gunvor Karlström

Sophie Perchelllets artikel om Haitis skulder återfinns på <http://www.npa2009.org/actualites>